

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 22. novembra 2012*

„Súdna spolupráca v občianskych veciach — Nariadenie (ES) č. 1346/2000 — Konkurzné konania — Pojem ‚uzavretie konania‘ — Možnosť súdu prejednávajúceho vedľajšie konkurzné konanie posúdiť platobnú neschopnosť dlžníka — Možnosť začať likvidačné konanie ako vedľajšie konkurzné konanie, hoci hlavným konaním je konanie ‚sauvegarde‘“

Vo veci C-116/11,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Sąd Rejonowy Poznań-Stare Miasto w Poznaniu (Poľsko) z 21. februára 2011 a doručený Súdnemu dvoru 7. marca 2011, ktorý súvisí s konaním:

Bank Handlowy w Warszawie SA,

PPHU „ADAX“/Ryszard Adamiak

proti

Christianapol sp. z o.o.,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory A. Tizzano, sudcovia A. Borg Barthet, J.-J. Kasel, M. Safjan a M. Berger (spravodajkyňa),

generálna advokátka: J. Kokott,

tajomník: K. Sztranc-Sławiczek, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 22. marca 2012,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Bank Handlowy w Warszawie SA, v zastúpení: Z. Skórczyński, právny poradca,
- Christianapol sp. z o.o., v zastúpení: M. Barłowski, právny poradca, za právnej pomoci P. Saigne a M. Le Berre, advokaci,
- poľská vláda, v zastúpení: M. Szpunar, M. Arciszewski a B. Czech, splnomocnení zástupcovia,
- španielska vláda, v zastúpení: S. Centeno Huerta, splnomocnená zástupkyňa,

* Jazyk konania: poľština.

— francúzska vláda, v zastúpení: G. de Bergues, B. Beaupère-Manokha a N. Rouam, splnomocnení zástupcovia,

— Európska komisia, v zastúpení: M. Wilderspin a A. Stobiecka-Kuik, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 24. mája 2012,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 4 ods. 1 a článku 4 ods. 2 písm. j), ako aj článku 27 nariadenia Rady (ES) č. 1346/2000 z 29. mája 2000 o konkurznom konaní (Ú. v. ES L 160, s. 1; Mim. vyd. 19/001, s. 191), zmeneného a doplneného nariadením Rady (ES) č. 788/2008 z 24. júla 2008 (Ú. v. EÚ L 213, s. 1, ďalej len „nariadenie“).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci konania, ktoré sa týka vyhlásenia v Poľsku na návrh Bank Handlowy w Warszawie SA (ďalej len „Bank Handlowy“) a PPHU „ADAX“/Ryszard Adamiak (ďalej len „Adamiak“), konkurzu na majetok spoločnosti Christianapol sp. z o.o. (ďalej len „Christianapol“), spoločnosti založenej podľa poľského práva, voči ktorej bolo skôr začaté vo Francúzsku konanie „sauvegarde“.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Odôvodnenia 2, 12, 19, 20 a 23 nariadenia uvádzajú:

„(2) Riadne fungovanie vnútorného trhu si vyžaduje účinné a efektívne fungovanie cezhraničných konkurzných konaní a na dosiahnutie tohto cieľa, ktorý patrí do rozsahu súdnej spolupráce v občianskych veciach v zmysle článku 65 zmluvy, je potrebné prijať toto nariadenie.

...

(12) Toto nariadenie umožňuje začatie hlavného konkurzného konania v členskom štáte, ktorý je centrom hlavných záujmov dlžníka. Takéto konanie má univerzálny rozsah a jeho cieľom je obsiahnuť všetok majetok dlžníka. Na ochranu rôznych záujmov toto nariadenie umožňuje začať vedľajšie konania, ktoré by prebiehali súčasne s hlavným konaním. Vedľajšie konania sa môžu začínať v členskom štáte, v ktorom má dlžník nejaký podnik. Účinky vedľajšieho konania sú obmedzené na majetok, ktorý sa nachádza na území tohto štátu. Potrebu jednotnosti na úrovni spoločenstva zabezpečujú povinné pravidlá na koordináciu s hlavným konaním.

...

(19) Vedľajšie konkurzné konania môžu popri ochrane miestnych záujmov plniť rôzne iné účely. Môžu sa vyskytnúť prípady, kde je konkurzná podstata dlžníka príliš zložitá na to, aby sa spravovala ako celok, resp. kde sú rozdiely v dotknutých právnych systémoch také veľké, že prenesenie účinkov vyplývajúcich z práva členského štátu, v ktorom sa konanie začne, na iné štáty, v ktorých sa majetok nachádza, by mohlo spôsobiť ťažkosti. Z tohto dôvodu likvidátor v hlavnom konkurznom konaní môže požiadať o začatie vedľajších konkurzných konaní, ak je to potrebné pre efektívnu správu konkurznej podstaty.

(20) Hlavné a vedľajšie konkurzné konania ale môžu prispieť k účinnej realizácii (speňažení) celkového majetku len vtedy, ak sa všetky ešte neukončené súčasne prebiehajúce konania koordinujú.... Na zabezpečenie dominantnej úlohy hlavného konkurzného konania bude mať likvidátor v tomto konaní viacero možností zasiahnuť do súčasne prebiehajúcich vedľajších konaní. Napríklad môže navrhnúť plán reštrukturalizácie alebo vyrovnanie, alebo požiadať o pozastavenie speňaženia majetku vo vedľajšom konkurznom konaní.

...

(23) Toto nariadenie, pokiaľ ide o otázky, na ktoré sa vzťahuje, by malo stanoviť jednotné kolízne normy, ktoré v rozsahu svojej platnosti nahrádzajú vnútroštátne pravidlá medzinárodného práva súkromného. Ak nie je stanovené inak, platí právny predpis členského štátu, ktorý konanie začal (*lex concursus*). Táto kolízna norma by mala platiť tak pre hlavné konanie, ako aj miestne konania; *lex concursus* určuje všetky účinky konkurzného konania, procesné aj hmotné, na dotknuté osoby a právne vzťahy. Určuje všetky podmienky začatia, vedenia a uzavretia konkurzného konania.“

4 Podľa znenia článku 1 ods. 1 nariadenia sa toto nariadenie vzťahuje na „kolektívne konkurzné konania, pri ktorých ide o čiastočné alebo úplné zbavenie majetku dlžníka a vymenovanie likvidátora“.

5 Pod pojmom „konkurzné konania“ treba podľa článku 2 písm. a) nariadenia rozumieť „kolektívne konania uvedené v článku 1 ods. 1“. To isté ustanovenie spresňuje, že „zoznam týchto konaní je uvedený v prílohe A“.

6 Zoznam konaní uvedený v prílohe A nariadenia uvádza pri Francúzsku konanie „sauvegarde“.

7 Článok 3 nariadenia stanovuje:

„1. Právomoc na začatie konkurzných konaní majú sudy členského štátu, na ktorého území sa nachádza centrum hlavných záujmov dlžníka. Pri obchodných spoločnostiach a u právnických osôb sa v prípade neprítomnosti dôkazu o opaku za centrum hlavných záujmov považuje miesto, kde majú svoje registrované sídlo.

2. Ak sa centrum hlavných záujmov dlžníka nachádza na území niektorého členského štátu, sudy iného členského štátu majú právomoc začať konkurzné konanie proti tomuto dlžníkovi len vtedy, ak má na území tohto iného členského štátu nejaký podnik. Účinky takéhoto konania sú obmedzené na majetok dlžníka nachádzajúci sa na území tohto členského štátu.

3. Ak bolo začaté konkurzné konanie podľa odseku 1, akékoľvek konanie začaté neskôr podľa odseku 2 bude vedľajším konaním. Takéto vedľajšie konania musia byť likvidačnými konaniami.

...“

8 Článok 4 nariadenia stanovuje:

„1. Ak v tomto nariadení nie je stanovené inak, konkurzné konania a ich účinky sa riadia právom členského štátu, na území ktorého sa toto konanie začne; tento štát sa ďalej označuje ako ‚štát, v ktorom sa konanie začne‘.

2. Právo štátu, v ktorom sa konanie začne, stanoví podmienky začatia takéhoto konania, jeho vedenie a uzavretie. Stanoví najmä:

...

j) podmienky a účinky uzavretia konkurzného konania, najmä uzavretia vyrovnaním;

...“

9 Článok 16 nariadenia stanovuje zásadu uznávania konkurzných konaní takto:

„1. Každé súdne rozhodnutie o začatí konkurzného konania vynesené súdom členského štátu, ktorý má právomoc podľa článku 3, sa uznáva vo všetkých ostatných členských štátoch od chvíle, keď nadobudne účinnosť v štáte, v ktorom sa konanie začne.

...“

10 Článok 25 nariadenia spresňuje pôsobnosť tejto zásady takto:

„1. Súdne rozhodnutia vynesené súdom, ktorého rozhodnutie o začatí konania sa uznáva v súlade s článkom 16 a ktoré sa týkajú priebehu a uzavretia konkurzného konania a súdom schválených vyrovnaní, sa budú taktiež uznávať bez ďalších formalít. ...“

11 Článok 26 nariadenia stanovuje výnimku z tejto zásady a umožňuje, aby členský štát odmietol uznať konkurzné konanie začaté v inom členskom štáte, ak by účinky takéhoto uznávania „boli v zjavnom rozpore s verejnou politikou [verejným poriadkom – *neoficiálny preklad*] tohto štátu, predovšetkým pokiaľ ide o jej základné zásady, ústavné práva a slobody jednotlivca“.

12 Článok 27 nariadenia stanovuje:

„Ak súd členského štátu začne konanie uvedené v článku 3 ods. 1, ktoré sa uznáva v inom členskom štáte (hlavné konanie), potom súd s právomocou podľa článku 3 ods. 2 v inom členskom štáte môže začať vedľajšie konkurzné konanie bez toho, aby sa v tomto inom štáte zisťovala platobná neschopnosť dlžníka. Takéto vedľajšie konanie musí byť jedným z [likvidačných] konaní uvedených v prílohe B. Jeho účinky sa obmedzujú na majetok dlžníka nachádzajúci sa na území tohto iného členského štátu.“

13 Vedenie vedľajšieho konania upravujú články 28 až 38 nariadenia. S cieľom zabezpečiť koordináciu medzi hlavným a vedľajším konaním článok 31 ods. 1 stanovuje povinnosť spolupráce a oznamovania informácií medzi likvidátorom v hlavnom konaní a likvidátorom vo vedľajšom konaní.

14 Článok 33 ods. 1 nariadenia umožňuje prerušenie vedľajšieho konania. Stanovuje:

„Súd, ktorý začal vedľajšie konanie, úplne alebo čiastočne preruší proces likvidácie po prijatí žiadosti od likvidátora v hlavnom konaní pod podmienkou, že v takom prípade môže od likvidátora v hlavnom konaní požadovať, aby prijal akékoľvek vhodné opatrenie na zaručenie záujmov veriteľov vo vedľajšom konaní a jednotlivých tried veriteľov. Takúto žiadosť likvidátora možno zamietnuť, len ak to očividne nie je v záujme veriteľov v hlavnom konaní. Takéto prerušenie procesu likvidácie sa môže nariadiť na dobu nepresahujúcu tri mesiace. Po uplynutí tejto lehoty prerušenie môže pokračovať alebo sa môže predĺžiť o podobné obdobia.“

15 Článok 34 ods. 1 nariadenia, ktorý sa týka ukončenia vedľajšieho konania, uvádza:

„Ak právo, ktorým sa riadi vedľajšie konanie, umožňuje uzavretie takéhoto konania bez likvidácie pomocou plánu záchrany, vyrovnania alebo iného podobného opatrenia, likvidátor v hlavnom konaní je oprávnený takéto opatrenie sám navrhnúť.

Uzavretie vedľajšieho konania opatrením uvedeným v prvom pododseku nie je konečné bez súhlasu likvidátora v hlavnom konaní; aj bez tohto súhlasu sa ale môže stať konečným vtedy, ak navrhované opatrenie nenaruší finančné záujmy veriteľov v hlavnom konaní.“

Vnútroštátne právo

- 16 Vo francúzskom práve je konanie „sauvegarde“ týkajúce sa podnikov upravené v článku L. 620-1 a nasl. obchodného zákonníka (Code de commerce). Článok L. 620-1 v jeho znení vyplývajúcom zo zákona č. 2005-845 z 26. júla 2005 uplatniteľnom v konaní vo veci samej stanovuje:

„Zavádza sa konanie ‚sauvegarde‘, pri ktorom návrh na začatie môže podať iba dlžník uvedený v článku L. 620-2, ak preukáže existenciu platobných ťažkostí, ktoré nie je schopný prekonať, ktoré ho vedú k prerušeniu platieb. Účelom tohto konania je uľahčenie reorganizácie podniku s cieľom umožniť pokračovanie ekonomickej činnosti spoločnosti, zachovanie pracovných miest a zníženie dlhu.

Konanie ‚sauvegarde‘ zahŕňa vypracovanie plánu prijatého rozsudkom po ukončení obdobia dozoru...“

Skutkové okolnosti a prejudiciálne otázky

- 17 Christianapol, ktorej sídlo sa nachádza v Łowyni (Poľsko), je 100 % dcérskou spoločnosťou nemeckej spoločnosti, ktorá samotná je v 90 % vlastníctve francúzskej spoločnosti.
- 18 Tribunal de commerce de Meaux (Francúzsko) začal rozsudkom z 1. októbra 2008 voči spoločnosti Christianapol konkurzné konanie. Svoju právomoc opieral uvedený súd o konštatovanie, že centrum hlavných záujmov dlžníka je vo Francúzsku. Súd začal konanie „sauvegarde“, pričom to odôvodňoval konštatovaním, že dlžník nie je v stave platobnej neschopnosti, ale mohol by sa dostať do tohto stavu bez rýchlej finančnej reštrukturalizácie.
- 19 Podaniami z 21. apríla a 26. júna 2009 Bank Handlowy so sídlom vo Varšave (Poľsko) v postavení veriteľa spoločnosti Christianapol žiadal vnútroštátny súd o začatie vedľajšieho konkurzného konania voči tejto spoločnosti podľa ustanovení článku 27 nariadenia. Subsidiárne pre prípad, že by sa rozsudok Tribunal de commerce de Meaux z 1. októbra 2008 podľa článku 26 toho istého nariadenia považoval za odporujúci verejnému poriadku, Bank Handlowy žiadal o začatie konkurzného konania podľa poľského zákona.
- 20 Dňa 20. júla 2009 Tribunal de commerce de Meaux potvrdil plán reštrukturalizácie spoločnosti Christianapol, podľa ktorého má byť splatenie dlhov rozložené na 10 rokov a ktorý stanovuje zákaz predaja podniku nachádzajúceho sa v Łowyni, ako aj určitého definovaného majetku dlžníka. Francúzsky súd predĺžil poverenie už skôr vymenovaných splnomocnencov veriteľov až do ukončenia konania vo veci zistenia pohľadávok a podania ich záverečnej správy. Súd ďalej svojím rozsudkom vymenoval kontrolóra dodržiavania plánu.
- 21 Návrhom z 2. augusta 2009 požiadal aj iný veriteľ, Adamiak, so sídlom v Łęczyci (Poľsko) o začatie konkurzného konania podľa poľského práva.
- 22 Spoločnosť Christianapol pôvodne žiadala o zamietnutie návrhu na začatie vedľajšieho konkurzného konania v Poľsku z dôvodu, že to poruší cieľ a charakter konania „sauvegarde“. Po potvrdení plánu reštrukturalizácie francúzskym súdom Christianapol požiadala o zastavenie konania o začatí vedľajšieho konkurzného konania vzhľadom na to, že hlavné konanie sa uzavrelo. Uviedla, že si plní svoje povinnosti podľa plánu potvrdeného francúzskym súdom. To znamená, že vzhľadom na poľské právo voči nej neexistujú nijaké finančné pohľadávky, takže neexistuje žiadny dôvod na vyhlásenie jej platobnej neschopnosti.
- 23 Vnútroštátny súd sa obrátil na Tribunal de commerce de Meaux so žiadosťou o informáciu, či konkurzné konanie, ktoré prejednával a ktoré predstavovalo hlavné konanie v zmysle nariadenia, naďalej prebieha. Odpoveď francúzskeho súdu nepriniesla potrebné objasnenie. Vnútroštátny súd teda určil znalca.

- 24 Za týchto okolností Sąd Rejonowy Poznań-Stare Miasto w Poznaniu rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:
- „1. Má sa článok 4 ods. 1 a 2 písm. j) [nariadenia] vykladať v tom zmysle, že pojem ‚uzavretie konkurzného konania‘ použitý v tomto ustanovení sa má vykladať autonómne, nezávisle od právnej úpravy platnej v právnych systémoch jednotlivých členských štátov, alebo je na určenie, kedy dôjde k uzavretiu konkurzného konania, rozhodujúce len vnútroštátne právo štátu, v ktorom sa začalo konanie?
  2. Má sa článok 27 [nariadenia] vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o začatí vedľajšieho konkurzného konania, nikdy nesmie zisťovať platobnú neschopnosť dlžníka, voči ktorému bolo začaté hlavné konkurzné konanie v inom štáte, alebo tak, že vnútroštátny súd smie v určitých situáciách zisťovať existenciu platobnej neschopnosti dlžníka, najmä vtedy, keď je hlavné konanie ochranným konaním, v ktorom súd zistil, že dlžník nie je platobne neschopný (francúzske konanie ‚sauvegarde‘)?
  3. Umožňuje výklad článku 27 [nariadenia] začať vedľajšie konkurzné konanie podľa článku 3 ods. 3 druhej vety uvedeného nariadenia v členskom štáte, v ktorom sa nachádza všetok majetok dlžníka, keď hlavné konanie, ktoré sa automaticky uznáva, má ochranný charakter (ako je to pri francúzskom konaní ‚sauvegarde‘), bol v ňom prijatý a potvrdený plán, dlžník tento plán dodržiava a bol vydaný súdny zákaz predaja majetku dlžníka?“

O návrhu na opätovné otvorenie ústnej časti konania

- 25 Ústna časť konania bola uzavretá 24. mája 2012 po prednesení návrhov generálnej advokátky.
- 26 Listom z 29. júna 2012 doručeným súdному dvoru v ten istý deň Christianapol žiadala Súdny dvor o nariadenie opätovného otvorenia ústnej časti konania.
- 27 Na podporu tejto žiadosti sa uvádzalo, že návrhy generálnej advokátky nastolili viacero otázok týkajúcich sa úlohy a vplyvu likvidátora v hlavnom konkurznom konaní vo vzťahu k vedľajšiemu konaniu, teda či konanie „sauvegarde“ podľa francúzskeho práva je konkurzným konaním v zmysle nariadenia, ako aj možnosti súdu rozhodujúceho o návrhu na začatie vedľajšieho konania overovať platobnú neschopnosť dlžníka.
- 28 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že Súdny dvor môže kedykoľvek po vypočutí generálneho advokáta nariadiť opätovné otvorenie ústnej časti konania v súlade s článkom 83 svojho rokovacieho poriadku, najmä pokiaľ sa domnieva, že nemá dostatok informácií alebo že vec je potrebné rozhodnúť na základe tvrdenia, ku ktorému sa účastníci konania alebo subjekty oprávnené podľa článku 23 Štatútu Súdneho dvora nevyjadrili (pozri v tomto zmysle, pokiaľ ide o článok 61 rokovacieho poriadku v znení platnom pred 1. novembrom 2012, uznesenie zo 4. júla 2012, Feyerbacher, C-62/11, bod 6 a citovanú judikatúru).
- 29 V prejednávanej veci Súdny dvor po vypočutí generálnej advokátky usudzuje, že má k dispozícii všetky informácie na zodpovedanie predložených prejudiciálnych otázok a že tieto informácie sa pred ním prerokovali.
- 30 Návrh spoločnosti Christianapol na opätovné otvorenie ústnej časti konania sa preto musí zamietnuť.

O prejudiciálnych otázkach

Úvodné pripomienky

- 31 Na úvod treba pripomenúť pôsobnosť nariadenia.
- 32 V tejto súvislosti treba poznamenať, že podľa znenia svojho článku 1 ods. 1 sa nariadenie uplatňuje na kolektívne konkurzné konania, pri ktorých ide o čiastočné alebo úplné zbavenie majetku dlžníka a vymenovanie likvidátora. Pod „konkurzným konaním“ článok 2 písm. a) tohto nariadenia rozumie kolektívne konania uvedené v článku 1 ods. 1 a spresňuje, že ich zoznam je uvedený v prílohe A toho istého nariadenia.
- 33 Z toho vyplýva, že pokiaľ je konanie zapísané do prílohy A nariadenia, musí sa považovať za konanie, ktoré patrí do pôsobnosti nariadenia. Tento zápis má priamy a záväzný účinok, ktorý sa spája s ustanoveniami nariadenia.
- 34 Je nesporné, že konanie „sauvegarde“, ktoré začal Tribunal de commerce de Meaux v konaní vo veci samej, sa uvádza medzi konaniami zapísanými pre Francúzsko v prílohe A nariadenia.
- 35 Z tohto zápisu, ktorého dôvodnosť nie je predmetom prejudiciálnej otázky, na jednej strane vyplýva, že francúzske konanie „sauvegarde“ patrí do pôsobnosti nariadenia, a na druhej strane, že situácia dlžníka, akým je Christianapol, voči ktorej bolo konanie tohto typu začaté, sa musí posudzovať ako situácia platobnej neschopnosti na účely uplatnenia tohto nariadenia.

O prvej otázke

- 36 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 4 ods. 2 písm. j) nariadenia vykladať v tom zmysle, že pojem „uzavretie konkurzného konania“ má autonómny význam vlastný nariadeniu, alebo či určiť, kedy dôjde k uzavretiu konkurzného konania, prislúcha vnútroštátnemu právu členského štátu, v ktorom sa toto konanie začalo.
- 37 Vnútroštátny súd vysvetľuje, že odpoveď na túto otázku je zásadná na určenie, či hlavné konkurzné konanie začaté proti Christianapol vo Francúzsku ešte prebieha, aby vnútroštátny súd mohol rozhodnúť o návrhu, ktorý podali Bank Handlowy a Adamiak, požadujúcom, aby bolo v Poľsku začaté druhé hlavné konkurzné konanie proti tomu istému dlžníkovi. Vnútroštátny súd zastáva názor, že za predpokladu, že hlavné konkurzné konanie začaté vo Francúzsku bolo uzavreté, mohol by po preskúmaní stavu platobnej neschopnosti Christianapol podľa svojho vnútroštátneho práva vyhovieť návrhom, ktoré podali Bank Handlowy a pán Adamiak.
- 38 Tieto úvahy si vyžadujú nasledujúce poznámky.
- 39 Vnútroštátny súd správne kvalifikoval konkurzné konanie začaté vo Francúzsku ako hlavné konanie. Toto konanie bolo začaté podľa článku 3 písm. 1 nariadenia.
- 40 Ako to poznamenal vnútroštátny súd, takéto konanie vytvára univerzálne účinky, keďže sa uplatní na majetok dlžníka nachádzajúci sa vo všetkých členských štátoch. Pokiaľ prebieha hlavné konkurzné konanie, nemožno začať žiadne iné hlavné konanie. Ako to uvádza článok 3 ods. 2 a 3 nariadenia, akékoľvek konkurzné konanie začaté počas tohto obdobia môže byť len vedľajším konaním, ktorého účinky sú obmedzené na majetok dlžníka nachádzajúci sa na území toho členského štátu, v ktorom bolo toto konanie začaté (pozri v tomto zmysle rozsudok z 15. decembra 2011, Rastelli Davide e C., C-191/10, Zb. s. I-13209, bod 15 a citovanú judikatúru).

- 41 Podľa článku 16 ods. 1 nariadenia hlavné konkurzné konanie začaté v jednom členskom štáte sa uznáva vo všetkých ostatných členských štátoch od chvíle, keď nadobudne účinnosť v štáte, v ktorom sa konanie začalo. Z uvedenej zásady vyplýva, že súdy iných členských štátov uznávajú rozhodnutie o začatí konkurzného konania bez toho, aby boli oprávnené preskúmať posúdenie, ktoré o svojej právomoci uskutočnil prvý súd (pozri v tomto zmysle rozsudky z 2. mája 2006, Eurofood IFSC, C-341/04, Zb. s. I-3813, body 39 a 42, ako aj z 21. januára 2010, MG Probud Gdynia, C-444/07, Zb. s. I-417, body 27 a 29). Článok 25 nariadenia rozširuje toto pravidlo uznávania na všetky rozhodnutia, ktoré sa týkajú priebehu a uzavretia konkurzného konania.
- 42 V konaní vo veci samej začatie hlavného konkurzného konania zo strany Tribunal de commerce de Meaux vychádzalo najmä z konštatovania, že centrum hlavných záujmov dlžníka, teda výlučné kritérium medzinárodnej príslušnosti stanovené článkom 3 ods. 1 nariadenia, sa nachádza vo Francúzsku. Ako to poznamenala generálna advokátka v bode 44 svojich návrhov, toto konštatovanie patrí pod zásadu uznávania, ktorou je vnútroštátny súd viazaný.
- 43 Z toho vyplýva, že za predpokladu, že by sa hlavné konkurzné konanie začaté vo Francúzsku voči Christianapol malo považovať za uzavreté, vnútroštátny súd by mohol začať druhé hlavné konanie v Poľsku, iba pokiaľ by mohlo byť preukázané, že po začatí prvého hlavného konania vo Francúzsku bolo centrum hlavných záujmov Christianapol premiestnené do Poľska.
- 44 Práve využijúc tieto poznámky je potrebné skúmať, ako treba stanoviť význam pojmu „uzavretie konkurzného konania“.
- 45 Ako to Súdny dvor už pripomenul, účelom nariadenia nie je zaviesť jednotné konkurzné konanie, ale – ako vyplýva z jeho odôvodnenia 2 – zabezpečiť účinné a efektívne fungovanie cezhraničných konkurzných konaní (rozsudok Eurofood IFSC, už citovaný, bod 48). Na tento účel nariadenie stanovuje pravidlá príslušnosti a uznávania, ako aj pravidlá týkajúce sa práva uplatniteľného v tejto oblasti.
- 46 Otázka práva uplatniteľného na konkurzné konanie je upravená článkom 4 nariadenia, ktorý vo svojom odseku 1 na tento účel určuje právo členského štátu, na ktorého území bolo konanie začaté. Odsek 2 písm. j) uvedeného článku spresňuje, že toto právo určuje najmä podmienky a účinky uzavretia konkurzného konania.
- 47 Článok 4 nariadenia tak predstavuje kolíznú normu a túto jeho kvalifikáciu potvrdzuje odôvodnenie 23 nariadenia, ktoré uvádza, že jednotné kolízne normy stanovené nariadením nahrádzajú vnútroštátne pravidlá medzinárodného práva súkromného.
- 48 Ako to poznamenala generálna advokátka v bode 32 svojich návrhov, pre kolíznú normu je charakteristické, že na hmotnoprávnu otázku neodpovedá, iba uvádza, akým právnym poriadkom sa riadi odpoveď.
- 49 Hoci je pravda, že v prípade pochybností o ich znení ustanovenia práva Únie vyžadujú autonómny a jednotný výklad, ktorý musí zohľadňovať kontext ustanovenia a cieľ sledovaný príslušnou právnou úpravou, Súdny dvor tiež rozhodol, že táto zásada platí len pre tie predpisy, ktoré na účely stanovenia ich zmyslu a významu neobsahujú žiadny výslovný odkaz na právo členských štátov (pozri v tomto zmysle rozsudok z 20. októbra 2011, Interedil, C-396/09, Zb. s. I-9915, bod 42 a citovanú judikatúru).
- 50 Preto otázky, akými sú podmienky a účinky uzavretia konkurzného konania, vo vzťahu ku ktorým článok 4 ods. 2 písm. j) nariadenia obsahuje výslovný odkaz na vnútroštátne právo, nemôžu byť predmetom autonómneho výkladu, ale treba ich posúdiť pri uplatnení *lex concursus*, ktoré je uvedené ako uplatniteľné.

- 51 Táto analýza nie je v rozpore so skutočnosťou, že Súdny dvor v bode 54 svojho rozsudku Eurofood IFSC, už citovaného, z ktorého vychádza Christianapol a francúzska vláda, rozhodol, že pojem „rozhodnutie o začatí konkurzného konania“ v zmysle článku 16 ods. 1 nariadenia treba definovať v závislosti od dvoch kritérií uvádzaných nariadením. Na rozdiel od článku 4 nariadenia totiž uvedený článok 16 ods. 1 neobsahuje výslovný odkaz na vnútroštátne právo, ale stanovuje bezprostredne uplatniteľné pravidlo vo forme zásady uznávania v prospech rozhodnutia o začatí, ktoré bolo vyhlásené ako prvé.
- 52 Vzhľadom na tieto úvahy treba na prvú otázku odpovedať, že článok 4 ods. 2 písm. j) nariadenia sa má vykladať tak, že určiť, kedy dôjde k uzavretiu konkurzného konania, prislúcha vnútroštátnemu právu členského štátu, v ktorom sa toto konanie začalo.

O tretej otázke

- 53 Svojou treťou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 27 nariadenia má vkladať v tom zmysle, že umožňuje začať vedľajšie konkurzné konanie v členskom štáte, v ktorom sa nachádza všetok majetok dlžníka, hoci hlavné konanie má ochranný účel.
- 54 Na úvod treba poznamenať, že odpoveď na túto otázku môže byť pre rozhodnutie v konaní vo veci samej relevantná iba za predpokladu, že hlavné konkurzné konanie začaté vo Francúzsku ešte prebieha, čo prislúcha posúdiť vnútroštátnemu súdu s prihliadnutím na odpoveď poskytnutú na prvú otázku.
- 55 Tým, že uvádza, že začatie hlavného konkurzného konania v jednom členskom štáte umožňuje začať vedľajšie konanie v inom členskom štáte, na ktorého území má dlžník podnik, článok 27 prvá veta nariadenia nestanovuje žiadne rozlíšenie v závislosti od účelu hlavného konania.
- 56 Rovnako všeobecné pojmy sa nachádzajú v článku 3 ods. 3 nariadenia, ktorý uvádza, že ak bolo začaté hlavné konanie, akékoľvek konkurzné konanie začaté neskôr súdom, ktorý svoju príslušnosť zakladá na existencii podniku dlžníka, je vedľajším konaním.
- 57 Tieto ustanovenia teda treba chápať tak, že umožňujú začatie vedľajšieho konania, tiež ak hlavné konanie, podobne ako francúzske konanie „sauvegarde“, má ochranný účel.
- 58 Výklad, ktorý zastáva Christianapol a francúzska vláda, podľa ktorého začatie hlavného konania s ochranným účelom bráni začatiu vedľajšieho konania, okrem toho, že by bol nezlučiteľný so znením predmetných ustanovení, odporoval by aj postaveniu, ktoré majú v systéme zavedenom nariadením vedľajšie konania. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že hoci vedľajšie konania majú najmä za cieľ zabezpečiť ochranu miestnych záujmov, môžu tiež sledovať, ako to pripomína odôvodnenie 19 nariadenia, iné ciele. To je dôvod, prečo ich možno začať na návrh likvidátora v hlavnom konaní, ak toto opatrenie zodpovedá záujmu na efektívnej správe konkurznej podstaty.
- 59 Skutočnosťou však zostáva, že ako to zdôrazňuje vnútroštátny súd, začatie vedľajšieho konania, ktoré podľa článku 3 ods. 3 nariadenia musí byť likvidačným konaním, vytvára hrozbu, že bude odporovať účelu, ktorý sleduje hlavné konanie s ochranným charakterom.
- 60 V tejto súvislosti treba poznamenať, že nariadenie stanovuje určitý počet povinných pravidiel koordinácie, ktoré majú zabezpečiť, ako to uvádza jeho odôvodnenie 12, potrebu jednotnosti na úrovni Spoločenstva. V tomto systéme má hlavné konanie v porovnaní s vedľajším konaním, ako to spresňuje odôvodnenie 20 nariadenia, dominantnú úlohu.

61 Likvidátor v hlavnom konaní tak disponuje určitými výsadami, ktoré mu dávajú možnosť ovplyvniť vedľajšie konanie, aby vedľajšie konanie neohrozilo ochranný účel hlavného konania. Podľa článku 33 ods. 1 nariadenia môže žiadať prerušiť proces likvidácie na obdobie síce nepresahujúce tri mesiace, ktorú však možno predĺžiť alebo obnoviť o obdobia rovnakého trvania. Podľa článku 34 ods. 1 toho istého nariadenia likvidátor v hlavnom konaní môže navrhnúť uzavretie vedľajšieho konania pomocou plánu záchranu, vyrovnania alebo iného podobného opatrenia. Počas obdobia prerušenia stanoveného v článku 33 ods. 1 nariadenia sú likvidátor v hlavnom konaní alebo dlžník s jeho súhlasom podľa uvedeného článku 34 ods. 3 jediní oprávnení podať tento návrh.

62 Podľa zásady lojálnej spolupráce zakotvenej v článku 4 ods. 3 EÚ súdu príslušnému začať vedľajšie konanie prislúcha, aby pri uplatnení týchto ustanovení zohľadnil ciele hlavného konania a prihliadal na systematiku nariadenia, ktoré má za cieľ, ako bolo pripomenuté v bodoch 45 a 60 tohto rozsudku, zabezpečiť účinné a efektívne fungovanie cezhraničných konkurzných konaní prostredníctvom povinnej koordinácie hlavného a vedľajšieho konania zaručujúcej prednosť hlavného konania.

63 Na tretiu otázku teda treba odpovedať, že článok 27 nariadenia sa má vykladať tak, že umožňuje začať vedľajšie konkurzné konanie v členskom štáte, v ktorom sa nachádza podnik dlžníka, hoci hlavné konanie má ochranný účel. Súdu príslušnému začať vedľajšie konanie prislúcha zohľadniť ciele hlavného konania a prihliadať na systematiku nariadenia pri dodržaní zásady lojálnej spolupráce.

O druhej otázke

64 Svojou druhou otázkou chce vnútroštátny súd v podstate vedieť, či sa má článok 27 nariadenia vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o návrhu na začatie vedľajšieho konkurzného konania, nesmie zisťovať platobnú neschopnosť dlžníka, voči ktorému bolo začaté hlavné konanie v inom členskom štáte, hoci toto hlavné konanie má ochranný účel.

65 Podľa článku 27 prvej vety nariadenia sa po tom, ako sa začne hlavné konkurzné konanie v jednom členskom štáte, „môže začať“ vedľajšie konkurzné konanie v inom členskom štáte, na ktorého území má dlžník podnik, „bez toho, aby sa v tomto inom štáte zisťovala platobná neschopnosť dlžníka“.

66 Ako to uznala generálna advokátka v bode 75 svojich návrhov, použitá formulácia je trochu nejednoznačná, pokiaľ ide o to, či pri začatí takéhoto konania zisťovanie platobnej neschopnosti dlžníka nie je potrebné, ale zostáva možné, alebo nie je povolené.

67 Za týchto okolností treba formuláciu použitú v článku 27 prvej vete nariadenia vykladať s prihliadnutím na celkovú systematiku a účel nariadenia, do ktorých patrí (pozri v tomto zmysle rozsudok z 19. júna 1980, Roudolff, 803/79, Zb. s. 2015, bod 7).

68 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že ako sa konštatovalo v bode 32 tohto rozsudku, nariadenie sa uplatňuje len na konania, ktorých základom je platobná neschopnosť. Pokiaľ ide o kritériá umožňujúce konkrétne konštatovať existenciu takejto situácie, nariadenie z dôvodu, že neuvádza definíciu pojmu platobná neschopnosť, odkazuje na vnútroštátne právo. Z toho vyplýva, že začatie hlavného konania si vyžaduje predchádzajúce overenie stavu platobnej neschopnosti dlžníka príslušným súdom podľa jeho vnútroštátneho práva.

69 Treba tiež pripomenúť, že podľa článku 16 ods. 1 nariadenia sa hlavné konkurzné konanie začaté v jednom členskom štáte uznáva vo všetkých ostatných členských štátoch od chvíle, keď nadobudne účinnosť v štáte, v ktorom sa konanie začalo.

70 Za týchto okolností, ako to uviedli španielska a francúzska vláda, posúdenie týkajúce sa stavu platobnej neschopnosti dlžníka súdom príslušným začať hlavné konanie platí pre súdy, ktoré prípadne rozhodujú o návrhu na začatie vedľajšieho konania.

- 71 Tento výklad je jediný, ktorým možno predísť nevyhnutným ťažkostiam, ktoré za absencie definície pojmu platobná neschopnosť v nariadení vyplývajú z uplatňovania odlišujúcich sa vnútroštátnych konceptov platobnej neschopnosti rôznymi súdmi. Okrem toho, ako to poznamenala francúzska vláda, platobná neschopnosť musí byť predmetom celkového posúdenia vzhľadom na majetkovú situáciu dlžníka, tak ako sa ukazuje globálne vo všetkých členských štátoch, a nie izolovaných posúdení obmedzených na zohľadnenie aktív nachádzajúcich sa určitom území.
- 72 Rozdiely v posúdení medzi súdmi by boli nezlučiteľné s cieľom účinného a efektívneho fungovania cezhraničných konkurzných konaní, ktorý chce nariadenie dosiahnuť prostredníctvom povinnej koordinácie hlavného a vedľajšieho konania zaručujúcej prednosť hlavného konania. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že ako to vyplýva z bodu 58 tohto rozsudku, hoci začatie vedľajšieho konania môžu navrhovať najmä miestni veritelia, možno ho začať aj na návrh likvidátora v hlavnom konaní v záujme efektívnejšej správy konkurznej podstaty dlžníka.
- 73 Treba však zdôrazniť, že pri vyvodení dôsledkov z konštatovania platobnej neschopnosti vykonaného v rámci hlavného konania súd, ktorý rozhoduje o návrhu na začatie vedľajšieho konania, musí zohľadniť ciele uvedeného hlavného konania a prihliadať na systematiku nariadenia, ako aj na zásady, z ktorých nariadenie vychádza.
- 74 Na druhú otázku teda treba odpovedať, že článok 27 nariadenia sa má vykladať tak, že súd, ktorý rozhoduje o návrhu na začatie vedľajšieho konkurzného konania, nesmie zisťovať platobnú neschopnosť dlžníka, voči ktorému bolo začaté hlavné konanie v inom členskom štáte, hoci toto hlavné konanie má ochranný účel.

O trovách

- 75 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

1. Článok 4 ods. 2 písm. j) nariadenia Rady (ES) č. 1346/2000 z 29. mája 2000 o konkurznom konaní, zmeneného a doplneného nariadením Rady (ES) č. 788/2008 z 24. júla 2008, sa má vykladať tak, že určíť, kedy dôjde k uzavretiu konkurzného konania, prislúcha vnútroštátnemu právu členského štátu, v ktorom sa toto konanie začalo.
2. Článok 27 nariadenia č. 1346/2000, zmeneného a doplneného nariadením č. 788/2008, sa má vykladať tak, že umožňuje začať vedľajšie konkurzné konanie v členskom štáte, v ktorom sa nachádza podnik dlžníka, hoci hlavné konanie má ochranný účel. Súdu príslušnému začať vedľajšie konanie prislúcha zohľadniť ciele hlavného konania a prihliadať na systematiku nariadenia pri dodržaní zásady lojálnej spolupráce.
3. Článok 27 nariadenia č. 1346/2000, zmeneného a doplneného nariadením č. 788/2008, sa má vykladať tak, že súd, ktorý rozhoduje o návrhu na začatie vedľajšieho konkurzného konania, nesmie zisťovať platobnú neschopnosť dlžníka, voči ktorému bolo začaté hlavné konanie v inom členskom štáte, hoci toto hlavné konanie má ochranný účel.

Podpisy